

Peygamberimin Sevdiği Müslüman,
Prof. Dr. Yaşar Kandemir, Morötesi
Yayınları, 528 sayfa

Son yıllarda Kur'an üzerine yapılan vurgular, kitleler üzerinde belirli bir bilinçlenmeyi netice vermiş durumdadır. Şimdi insanların Kur'an'ı anlamak, onun hakkında bir şeyler öğrenmek için, geçmişe oranla daha fazla bir çaba içerisinde oldukları gözleniyor. Fakat aynı seviyede bir bilinçlenmeyi, henüz Hadis konusunda gözleyebilmiş değiliz. Oysa Kur'an'ın anlaşılmasında, yorumlanmasında ve yaşanmasında, hadisin rehberliği olmadan bir yere varmak mümkün olmadığı gibi, dini hayata yansıtacak ve onu bütün sıcaklığıyla yaşanır hale getirecek olan da, yine hadisten başka bir şey değildir. Ancak bu, kitlelere konunun önemini anlatmakla ve "Sünnete sarılın, Hadis okuyun" deyip onları mevcut literatürle baş başa bırakmakla halledilecek bir mesele değildir. Çünkü bu ilmin, önemine paralel şekilde, riskleri de vardır. Bu riskler, ancak doğru hadislerin doğru bir şekilde kullanılması, yorumlanması ve uygun biçimde sunulmasıyla önlenebilir ki, bu da uzmanların omuzlarına büyük bir sorumluluk yüklemektedir. Özetleyecek olursak, dini toplum hayatına yansıtacak çalışmaların en önemlisi olarak, ehil kalemlerden çıkan popüler Hadis eserlerini gösterebiliriz.

Prof. Dr. M. Yaşar Kandemir'in son eseri *Peygamberimin Sevdiği Müslüman*, daha önceki eserleri gibi, bu alanda örnek olarak gösterilecek ve ciddi bir boşluğu dolduracak bir çalışma teşkil ediyor. Bu kitap, bir hadis âliminin titizliğiyle hazırlanmış olmakla birlikte, raflarda tozlanmaya mahkûm bir ansiklopedik eser yahut ancak uzmanlarına hitap eden teorik bir çalışma olarak değil, yaşanmakta olan bir hayatın kesitlerini içeren ve daha ilk satırlarından itibaren her sınıftan insanı Peygamber sohbetinin sıcaklığı içine çekiveren canlı bir eser olarak belirmiştir. Böylece, okuyucu, güvenilir bir kaleminden çıkan ve usulüne uygun şekilde kaleme alınmış bir kitabın sayfaları arasında gezinirken, 'acaba'lar arasında tereddütlere düşmeksizin, gerçekten Peygamberinin sözleriyle karşı karşıya olduğunu bilmenin güven ve rahatı içinde o sohbetin seyrine kendisini kaptırmakta, bu arada sistematik bir müfredat içinde dininin temel konularını zahmetsizce öğrenivermektedir. Daha başka

bir deyişle, yazar kendisini aradan çekmiş, saydam bir kitapla okuyucuyu baş başa bırakmıştır. O saydam kitabın bir tarafında her şeyden çok sevilen Peygamber, diğer tarafında da onun sevdiği bir Müslüman vardır.

Peygamberimin Sevdiği Müslüman, adından da anlaşılacağı gibi, ideal bir Müslümanın portresini çiziyor; ona düşen görevleri maddeler halinde sıralıyor. “Allah ve Resûlü’nün sevgisine bizi hangi davranışlar ulaştırır?” sorusuna verilecek cevaplar, bu kitapta, âyet ve hadislerden derlenmiş ve hayatın bütün kesitlerini kuşatacak bir şekilde düzenlenmiş bulunuyor. Yazar, eserin önsözünde, bu amaçla geçmişte yapılan çalışmalara da değinerek şunları söylüyor:

İyi mü’mini üç cümlede özetleyen bir hadis-i şerif vardır.

Hicrî dördüncü yüzyıldan günümüze gelinceye kadar, birçok İslâm âlimi bu hadisi yüzlerce âyet ve hadisle açıklamaya çalışmış, böylece bir gülün yedi veren oluşunu andıran olağanüstü bir manzara ortaya çıkmıştır.

Bu hadise göre, **imanın altmış veya yetmiş dalı vardır**. En yukarıdaki dal “lâilâhe illallah” demek, en aşağıdaki dal insanlara eziyet veren şeyleri yoldan kaldırmaktır. Utanma duygusu da bu dallardan biridir.

Ahmed ibni Hüseyin el-Beyhakî (ö. 458/1066), bu Peygamber gülünün yetmiş yedi yaprağı bulunduğunu söylemiş ve o yaprakları bir bir açmak maksadıyla Şu‘abü’l-îmân adlı yedi ciltlik bir eser kaleme almıştır. Bu çapta olmasa bile, bu sahada daha başka kitaplar da yazılmıştır.

Elinizde tuttuğunuz eser, bu kitapların bir özeti mahiyetindedir.

Bu çalışmaya, konuyla ilgili eserlerdeki âyetleri ve güvenilir hadisleri derleyerek başladım.

İmâm Nevevî ve İbn Hacer el-Askalânî gibi ünlü muhaddislerin görüşlerinden faydalanarak, bu altmış veya yetmiş konuyu **kalbin, dilin ve organların görevleri** diye üç bölümde topladım.

Bazı konuları birleştirerek (ilim öğrenmek ve öğretmek gibi), günümüzde geçerliliği olmayan bazı konuları almayarak (kölenin efendisine, efendinin kölesine karşı görevleri gibi) kitabımı, o ünlü hadise uygun şekilde, altmış üç ana başlık halinde kaleme aldım.

Güzel dinimizi kısa yoldan öğrenmek isteyenleri, Allah’ın ve Resûlullah’ın sözleriyle mümkün olduğunca baş başa bırakmak düşüncesiyle, malzemenin bol olduğu konularda, âyet ve hadisleri bir konuşma üslûbu içinde, Peygamber Efendimizin sohbetini dinliyormuş gibi vermeye gayret ettim.

Bunu sağlamak için de, birden fazla konunun ele alındığı bir hadisin tamamını zikretmek yerine, İmâm Buhârî’nin Sahîh-i Buhârî’de yaptığı gibi (taktî üslûlüyle), hadisin sadece ilgili kısmını verdim.

Yeterince âyet ve güvenilir hadisin bulunmadığı konularda ise âlimlerimizin yorumlarından faydalandım. İmân esaslarıyla ilgili konularda âyetlerden daha çok faydalandım.

Eserde 63 başlık altında toplanan konular, üç ana bölüme ayrılmış bulunuyor. Bu bölümlerin başlıkları: Kalbin Görevleri, Dilin Görevleri, Bedenin Görevleri.

Kalbin Görevleri bölümü içinde iman esasları ile birlikte Allah ve Peygamber sevgisi, Allah korkusu, Allah'ın rahmetini ummak, dini her şeyden üstün tutmak, ihlâs, tövbe, sözde durmak, şükür, sabır, tevekkül, dünyaya kapılmamak, kin ve hasetten kaçınmak, küçükleri sevip büyükleri saymak, kendisi için istediğini başkası için de istemek gibi konular yer alıyor.

Dilin Görevleri bölümünün konuları ilim öğrenmek ve öğretmek, diline sahip olmak, Kur'ân okumak, Allah'ı zikretmek ve kimseye hakaret etmemek.

Bedenin Görevlerinde ise, temizlik, namaz, zekât, oruç, hac, cihad, cömertlik, emanete riayet, dargınları barıştırmak, tutumluluk, adalet, birlik, yardımlaşma, iyiliği emredip kötülüklerden sakındırmak, anne ve baba ile akrabaya iyilik, selâmlaşmak, komşuluk, misafire ikram, ölüm ve hastalık hallerindeki görevler ve sakınılması gereken şeyler yer alıyor.

Okuyucu, bu bölümlerden her birinde, o konu ile ilgili olarak geniş bir araştırmanın sonunda bir araya getirilmiş olan âyet ve hadisleri, hemen sayfa altındaki kaynaklarıyla birlikte buluyor. Böylece, eser, sadece genel halk kitlesi için bir temel kitap olmakla kalmıyor; aynı zamanda, İslâm'ın temel konuları hakkında araştırma yapacak kimselere de tasnif edilmiş zengin bir hadis kaynağı listesini sunuyor.

Eserin bir diğer özelliğini ise, 63 konudan her birini izleyen 'Gül Kokusu' başlıklı bölümler teşkil ediyor. Yine sahâbe tarafından rivayet edilen olaylardan meydana gelen bu bölümler, işlenen konunun canlı bir numunesi olarak, yaşanmış bir hayattan geliyor ve yaşanacak hayatlara ışık tutuyor, canlılık katıyor.

Ümit ŞİMŞEK

Morötesi Yayınları, Avcılar/İSTANBUL